

Editorial

Saskia Campert

De pauw op de cover, als eeuwenoud symbool van vernieuwing en hergroei, verwijst naar de twee jubilea die we dit jaar vieren: 150 jaar Theosophical Society (TS) en 100 jaar International Theosophical Center (ITC). Op zo'n moment is het goed weer eens te bedenken dat wij niet een verlichte meester vereren en volgen, maar met dankbaarheid terugkijken op het feit dat Helena P. Blavatsky (HPB) op 17 november 1875 samen met Henry S. Olcott en William Q. Judge de TS in New York oprichtte. Zij brachten oude wijsheden uit het oosten naar de christelijke westerse wereld. Het eerste doel was de westerse mens te leren zijn latente vermogens te ontdekken en te ontwikkelen. Later zijn daar de twee andere doelstellingen bijgekomen.

Herhaaldelijk heeft HPB erop gewezen dat zij slechts een 'doorgeefluik' was van de oude wijsheid die haar leraren haar hadden geleerd. Haar meest bekende werk, *De Geheime Leer*, is naar haar eigen zeggen gebaseerd op wijsheden uit een selectie van esoterische boekwerken, genaamd Kiu Te, en commentaren daarop. Naar wordt gezegd worden deze bewaard in bibliotheken van Tibetaanse kloosters, deels onder beheer van de boeddhistische Gelukpa's en deels onder beheer van de Teshu Lama van Shigatse. De *Stanza's van Dzyan* zijn een onderdeel van deze boekwerken en vormen de daadwerkelijke grondslag voor *De Geheime Leer*.

Door de leraren die grote invloed op HPB en de TS hebben gehad (de Tibetaanse Mahatma's Morya en Koot Humi) is het niet verwonderlijk dat vedanta en vóór-boeddhistische denkbeelden (o.a. het Kashmira shaivisme) in de geschriften van HPB terug te vinden zijn. De vraag wordt wel eens gesteld of de leerstellingen van theosofie en het Tibetaans boeddhisme identiek zijn. Het antwoord daarop is eenvoudig: naast overeenkomsten zijn er duidelijke verschillen, maar de bronnen waaruit zij beide putten zijn waarschijnlijk identiek.

In dit verband is het aardig op te merken dat de eerste president van de TS, de Amerikaanse militair en landbouwingenieur kolonel Olcott, zich tot het boeddhisme bekeerde. Binnen de TS speelde hij een belangrijke rol bij de bevrijding van boeddhisten die onder de heerschappij van de hindoes leefden. Zowel in India als in Sri Lanka is de

herleving van het boeddhisme voor een deel aan zijn werk te danken. Daarnaast was hij een markante genezer, voor wie mensen dagenlang in de rij stonden.

Het is dan ook niet toevallig dat we in dit nummer ruimte hebben gemaakt voor David Michie, die vanuit boeddhistische invalshoek de eenheid van verschillende spirituele paden belicht. Ook de boekbespreking van het boek van de boeddhistische monnik Lama Ropa Rinpochee toont de samenhang van begrippen als zelftransformatie (theosofie) en gedachtentransformatie (Tibetaans boeddhisme).

TS Adyar, een wereldwijde organisatie

In Nederland vergeten we vaak hoe internationaal de TS met het hoofdkwartier in Adyar is. Van onze leden woont ongeveer 50% in India, ongeveer 15% in de USA en de overige leden zijn - soms in kleine groepen - verspreid over de wereld. Zo'n 53 landen zijn aangesloten. Vrijwel alle Europese landen, inclusief Rusland en Oekraïne, hebben theosofische groepen, waarbij IJsland eruit springt omdat het ledenaantal erg hoog is ten opzichte van de bevolkingsgrootte. Ook vinden we groepen in Zuid-Amerika (bijv. Brazilië), Midden-Amerika (bijv. Cuba, Mexico), Oost- en Zuid-Azië (bijv. Filipijnen, Australië, Nieuw Zeeland) en Zuid- en West-Afrika. We kunnen dus stellen dat TS Adyar erin is geslaagd mensen vanuit de hele wereld bijeen te brengen en te enthousiasmeren. Een betere vorm van universele broederschap is nauwelijks denkbaar.

In dit nummer

Deze Theosofia wordt meer dan gewoonlijk gevuld met werk van eigen leden. TVN-voorzitter Ingmar de Boer en ITC-voorzitter Arend Heijbroek beschrijven vanuit hun eigen lange ervaring de betrokkenheid die zij voelen. Twee interviews tonen hoe recente en langjarige leden theosofie ervaren en toepassen in hun dagelijks leven. De column is van de hand van Joan Slagers, die hiermee het stokje overneemt van Peter LePoole die twee jaar een vaste column verzorgde.

Voor de leden die deelnemen aan de feestelijke Celebration van 22-24 augustus in Naarden, waar o.a. Indiase dans op het programma staat, is het artikel over Rukmini Devi, echtgenote van George Arundale de derde president van de TS, een must.

De feestelijkheden deze zomer bieden ons een goede gelegenheid elkaar weer eens persoonlijk te ontmoeten en gezamenlijk toekomstplannen te smeden.

Zo kunnen we vol vertrouwen op weg gaan naar 200 jaar TS en 150 jaar ITC!

De activiteitenagenda van de Theosofische Vereniging in Nederland (TVN) en haar plaatselijke afdelingen staat op:

www.agendatheosofie.nl